

Komjáthy István (Ekel, 1917. március 30. – Budapest, 1963. december 20.): középiskolai tanár, gimnáziumigazgató, író, szerkesztő.

Komjáthy István jegyző és Szutter Mária tanítónő első gyermekeként a csallóközi Ekelen született.

1928-tól Komáromban a Szent Benedek Katolikus Gimnáziumban folytatta tanulmányait, ahol különösen kitűnt komoly gondolkodásával, irodalomszeretetével. Érettségi után a pozsonyi Komenius Egyetem Bölcsészettudományi Karára iratkozott be, majd 1938-tól a debreceni Tisza István Tudományegyetemen folytatta tanulmányait.

1941-ben magyar-történelem szakos középiskolai tanári oklevelet szerzett. Pályakezdő tanárként a besztercei Hunyadi János Állami Gimnáziumban kezdett tanítani. A visszacsatolt erdélyi városkában több nemzetiség élt együtt, az akkor indult magyar tannyelvű gimnázium a környező települések szórvány-magyarságából toborozta a diákokat.

Komjáthy István a besztercei évek alatt folyamatosan tartotta a kapcsolatot mesterével, Karácsony Sándorral. Az ő buzdítására foglalta össze tapasztalatait és írta meg „A tehetségkutatás magyar módja” címmel doktori értekezését, amelyet 1944. június 24-én védett meg summa cum laude eredménnyel. Munkája hat évtized múltán, 2004-ben jelent meg. Sok szempontból még ma is aktuális kérdéseket vet fel és nem csak pedagógia-történeti, hanem néprajzi vonatkozásban is sok értékes adatot tartalmaz.

Az 1944/45-ös és az 1945/46-os tanévben a Komáromi Állami gimnáziumban tanított, majd visszatért Debrecenbe, ahol 1946-1949-ig az egyetem gyakorló gimnáziumának tanára volt. A koalíciós évek szabadabb szelleme kedvező hatással volt tehetsége kibontakozására. Részt vett a város szellemi, irodalmi életének újraélesztésében.

Karácsony Sándor mellett az egyetemi Társaslélektani Intézet munkatársa volt, számos cikket írt a helyi lapokba, sokfelé hívták előadásokat tartani.

A Gyakorló Gimnáziumban szaktárgyait és gazdasági ismereteket tanított.

Az 1949/50-es tanévet már a **debreceni Fazekas Mihály Állami Fiú Gimnázium igazgatói székében** kezdte. A volt gyakorló gimnázium tanárai és diákjai közül többen ide kerültek. Az államosítás és az átszervezések felforgatták a város középiskoláinak hagyományos rendjét, az új rend kialakítása nehezen ment.

1958 őszén kerülhetett vissza a pedagógus pályára, előbb a budapesti Kanizsai Dorottya Gimnáziumban tanított, majd az 1960/61-es tanévben a kaposvári Munkácsy Gimnázium tanára volt. 1961 szeptemberétől újra Budapesten, a József Attila Gimnáziumban folytathatta a tanítást, de sajnos rövid ideig. 1962 nyarán súlyos betegség érte, amiből nem gyógyult fel, 46 éves korában szőlította el a halál.

Életéről, munkásságáról mindössze a Magyar Irodalmi Lexikon régebbi és újabb kiadásában található rövid összefoglalás. Fő műve, a „Mondák könyve” halála után tíz kiadást ért meg.

Korompai Gáborné